Після конфіскати — другий наклад.

Ч. 112 (10.495). Львів, субота 23. травня 1925. Почтову належитість оплачено гуртом. Рік XLIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов.
Конто почт. щад. 143.122.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Гол. Редактор приймає від 1—2 год. передпол.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·20 зл.
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к. Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 17 СОТ.

Лицем до сходу.

В часі війни польська громадська думка була розєднана. Дві головні орієнтації ваготіли над польською політичною думкою: австрійсько-німецька і антантсько-російська. Перша скупчувала в собі численних прихильників австро-польської розвязки і менше численних німецько-польської (Вл. Студніцкі); друга була наскрізь русофільською і аж після жовтневої революції 1917 р. її заступила франкофільська орієнтація. Герольдами першої були колись всесильні краківські консерватисти й увесь лівий польський табор з прищіпкою нерішених і суєтливих демократів, другу представляла суцільна думка сильної триподілової народової демократії.

Боротьба цих двох угрупувань перетрівала війну і всесильними бурунами розшалілих пристрастей почала вдаряти в основи відродженої польської державности. Оба угрупування чинно претендували на українські, білоруські й литовські національні території, та одні з них в своїй збройній активности видвигали принціп латаної федерації, а другі поклонялися перед царським ідолом неділимства. Початково здавалося, що „федералісти" беруть верх. В їх руках була армія, дефензива, представництво держави, робітництво і невеличка частина бюрократії. Та з кожним днем вони здавали позиції. Рижський мир був в своїй ідеольогічній основі компромісом „федеративности" і „неділимства". По своїй практичній суті він став вихідною точкою денаціоналізаційно - неділимських змагань. Про те само свідчить справа Виленщини. Всеж таки донедавна ріжниця орієнтацій була що найменше маркована між обома групами. Пепесівці шукали звязків не так в Парижі, як Берліні і Льондоні. Та перед двома місяцями наступив рішучий зворот. Один з лідерів ППС. пос. Ліберман заявив в дискусії над експозе мін. закордонних справ Скшиньского, що Польща повинна змагати до порозуміння з Чехословаччиною і повинна змагати до вгоди з СРСР. Коли зважити, що вся дотеперішня пепесівська політика в Галичині й Конгресівці спиралася на неперебірчивій боротьбі з Росією, коли мати на увазі, що вся польська „соціялістична" фразеольогія оперувала комбінованими нападами проти царської, а опісля більшовицької „тюрми народів", то ясно, що ППС. була мусіла перебути довгу й основну еволюцію. Не лише вшехполяки віднесли генеральну побіду над пепесівцями, але й ці останні мусіли вобідити себе самих.

Сьогодня в польській громадській думці істнує вже тільки один офензивний антинімецький фронт і один дефензивний, а радше вижидаючо-прихильний русофільський фронт. Найшовшися між двома могутностями: Німеччиною й СРСР. і усвідомлюючи собі безвихідність свого положення („смертельне ложе", як його назвав Ліберман), польська політична думка почала схилятися в бік европейського сходу, тіснійше кажучи в бік Росії. І зовсім природно, що тільки туди могла перехилитися польська громадська думка. Бо від Німеччини Польща одержала найзасібнійші й найкультурнійші території (Познанщину, Сілезію, Поморя), вбиваючись клином (Поморям і данцігським коридором) в німецькі державні посілости; бо через був. німецьку територію Польща одержала доступ до моря; бо Німеччина не має иншого напрямку своєї господарсько-торговельної й територіяльної експанзії, як тільки на схід, на теперішні державні области Польщі. За те східні території сучасної Польщі, тзв. „креси", хоч їх відірвано від був. царської імперії, та національно вони не є російські, отже не такі близькі серцю Москви. Це врештою доказано рижським трактатом. СРСР. взагалі, а Росія з окрема має змогу поширюватися на широких просторах Азії, супроти яких західно-українські чи білоруські національні території є „дрібницею". Правда, польських „народових" політиків неприємно вражає теперішня влада і державний устрій СРСР. та робота Комінтерну. Вони воліли би мати до діла з „національною" Росією, все одно монархічно - реакційною чи демократично - конституційною, та приходиться рахуватися з фактами і миритися з тією Росією, яка є, тим більше, що прихід „нової" відтягається в безконечність.

Це є загальним бажанням польського громадянства і його політичної еманації і тому тепер все більше лунає клич: Лицем до сходу! Це тим більше бажане, що з порозуміння з СРСР. Польща витягає величезні користи. Перш усього вона супроти розброєння Німеччини і завершення порозуміння з СРСР. — зможе значно зменшити чисельний стан своєї армії, поліції і прикордонної сторожі, а тим самим трівко зрівноважити свій державний буджет. Тоді польську валюту не прийдеться піддержувати штучними, репресійно-податковими, просто виснажуючими громадянство засобами, але можна буде при редукції війська дещо звільнити податкову шрубу. Другою користю непомірно далекосяглої ваги є створення з Польщі транзитової держави для цілої східної Европи і половини Азії, що принесе польському скарбові величезні зиски, а це знову вплине на покращання фінансового положення Польщі. Третім зиском Польщі з польсько-радянського порозуміння буде відкриття воріт для польського промислу, особливо текстильного, на величезні европейські й азійські простори радянської унії. Польський промисл перед війною працював в першу чергу для російської Азії. Там здобував він догідні ринки збуту, звідти плило золото до кишень польських фабрикантів. Сьогодня польський промисл є напів мертвий, він переходить затяжну крізу і проявляє тенденції завмертя, хоч держава втопила в нього непомірно великі зворотні й беззворотні кредити. Польський промисл працює незвичайно дорого, польські промислові витвори ані щодо якости, ані щодо ціни не можуть конкурувати з німецькими й чеськими. Перед польським промислом запертий шлях на захід чи південь. Спроби здобути ринки збуту на Балкані не могли вдатися з огляду на те, що Балкан має кращі і дешевші товари та кращі шляхи до Австрії й Італії як до Польщі. Румунія не представляє собою поважного відборця, а внутрішній ринок через господарсько-фінансову виснаженість громадянства є мертвий.

Ось чому порозуміння з СРСР. є тирансько - льогічною конечністю, ось чому все більше й настирливійше лунає клич: Лицем до сходу!

Ф. Ф.

Зміцнення фашистівської диктатури.

Хронічна „тимчасовість". — Слабість опозиції. — Вплив крайніх елементів. — Переслідування преси. — Проєкт знищення конституції.

З усіх великих держав провізоричність уряду в Італії є найшкідливійша з огляду на намагання поєднати потребу стабілізації з виїмковими засобами переходової доби. В Англії, Франції чи Німеччині може завтра прийти до влади нова партія, якій керму відступить нинішня, у пересвідченні, що те, чого не в силі зробити одні — можуть зробити инші. Але Мусоліні не вірить ні на мент, що між його противниками можуть бути наслідники гідні його особи.

Італійський парлямент зібрався в тих самих обставинах, що розійшовся останнього разу. Боротьба між фашистами та опозицією докотилась до глухого кута. Фашисти надалі держать цупко в своїх руках усі державні становища і користуються ними, не перебираючи у засобах, коли треба нищити своїх противників. Шість чи сім груп опозиції відорваних від парляменту продовжують свою недоцільну варту на „Авентині", а лібералі, що залишились у парляменті — це жменька. Всі свідомі того, що так далі тріваги не може, але ніхто не знає, коли і як цей стан скінчиться. Опозиція розсіяна ворожими гуртками, яких єднає між собою лише спільна ворожнеча з фашизмом. Фашисти надалі складають докази швидких та непохитних виступів, а опозиція не в силі видати із себе людину, яка могла би взяти в руки керму влади.

Коли Мусоліні тільки трохи видужав, він негайно станув знову на чолі свого війська і зазначив, що його енергія у продовжуванні початого діла не ослабла. У червні минулого року, по вбистві Матеотія, були деякі ознаки, що фашистівський уряд хоче зробити щось ревального для т. зв. нормалізації відносин. Але спочатку цього року цей плян щез; — сам Мусоліні попав під вплив крайнього крила своїх однодумців і нині ділить з ними спільну долю. Вибір ген. секретарем партії Фаріначчі, одного оборонця насильства супроти всієї фашістівської опозиції, є доказом, що „duce" — як звуть Мусолінія — повернувся до первісних метод свого руху. Фаріначі заявив ясно, що фашизм може дійти до своєї мети лише силою. І Мусоліні чваниться становищем своїх однодумців, які „стоять гордо самотні проти всіх і поза всіми" немов „армія на муштрі", готова до нових боїв".

Не забуваймо, що Мусоліні є не мін. війни підчас війни на чужій території, а конституційним премієр-міністром зединеного королівства Італії. Не всі фашисти є ожавлені таким самим боєвим запалом. Лише зовнішна дисципліна полишає враження однозгідности між ними. А одночасно деякі з авентинських опозиціоністів хотіли би вийти з пасивности і вмішатись в активну боротьбу. До цього ще заохочують їх чутки, що проти послів-сецеіоністів хоче уряд почати процес за нехтування своїх обовязків. Є далі чутки, що король має про цю справу згадати у маніфесті, який приготовляє з нагоди свого 25-літнього панування.

Переслідування преси цензурою не вгаває. Свіжо припинили один провінціональний денник лише за те, що він видрукував великими буквами на першій сторінці промову посла Альбертіні, одного з провідників ліберальної партії. Такі зловживання префектів є явним нарушенням конституційних законів. Міністр внутріш. справ уважав своїм обовязком заявити, що на місце пресових декретів увійде в життя нормальний пресовий закон, але про речинець цієї зміни навіть не натякнув.

Покищо Мусоліні поширив свою владу ще одним портфелем: — міністра фльоти. Цю функцію він виконує тимчасово, так само як ролю міністра війни, що не перешкаджає йому переводити поважні реформи в цих міністерствах. Крайні фашисти не скривають бажання, щоби він зеднав у своїх руках усі найвищі органи влади. Одночасно появився пробний проєкт реформи конституції, який перечеркнув би славний королівський статут — джерело свобод італійської конституційної монархії, що пересякла лібералізмом останньої доби. Цей новий закон має завести дуже складну виборчу систему, згідно з якою синдикати і инші цього рода організації матимуть нові права; він має також відобрати парляментові виключне право рішати про фінансові справи і дати урядові непорушну позицію. Такий проєкт мав би бути законним убранням для дотеперішніх диктаторських функцій фашистівського уряду.

Невідомо, чи Мусоліні погоджується вповні з такими засобами зміцнення своєї позиції і чи хоче йти до такої мети з крайнім крилом фашистів. У всякому разі він відчуває потребу „стрібувати грунт", на якому стоїть. Він почуває себе на ньому непевно, тому, що його основи — конституційні. Признатись до цього це щиро, але не зовсім безпечно. А перевести в життя ледви чи розумно.

„Не було суду“.

До процесу послів.

Соймова промова посла С. Хруцького дня 15. ц. м. підчас третього читання бюджету.

Висока Палато! Я зголосив дві поправки, які висловлюють вотум недовіря міністрові справедливости і органам судівництва вищої інстанції. Задля недостачі часу не можу подрібно мотивувати своєї тези, — мушу тільки обмежитись до ілюстрації останнього процесу в Рівнім. Судили там українських послів за те, буцім то вони накликували населення палити хутори та різати Поляків. На процес у Рівнім приїхало 15 сенаторів та послів українських та білоруських, 62 свідків: українських селян та інтелігентів, а до оборони зголосилося 11 українських адвокатів з ріжних міст української землі. Велика Україна також бажала взяти участь в обороні своїх синів і адвокатська київська рада робила заходи, щоби дали дозвіл її представникам виступити.

В противлежности до цього зацікавлення процесом усього українського народу польська преса зберігала гробову мовчанку підчас усього процесу. Негайно виступив одноцільний польський фронт, від права до ліва,

звернений проти українського народу.

І під цим знаком боротьби переможців з переможеними і намагання перевести задумане діло йшов увесь рівенський процес. Перш усього зачинили двері суду і то так, що всупереч законові дозволили лишитись на салі лише по одному мужеві довіря для кожного обвинуваченого, замісць по трьох. Правда: за те присутними на салі були численні агенти дефензиви, які записували собі зізнання свідків.

Процес вели так, що предсідник свідомо став головним прокуратором при чому так увійшов у свою ролю обвинителя, що забув зовсім про обовязок предсідника — дбати про безсторонність та рівновагу між обвинуваченням і обороною.

Предсідник у ролі прокуратора

сповнював цю функцію так ревно, що викинув брутально з судової салі адвоката д-ра Шевчука, доручаючи возному вивести його, і то тільки за те, що оборонець ставив запити анальогічні до тих, які ставив прокуратор. Такою поведінкою предсідник приневолив оборону всіх 11 українських адвокатів зректись свого мандату — факт

нечуваний в історії судівництва культурного світа.

І так вели процес над послами українського народу в польськім суді, без предсідника, з двома обвинителями: в особах голови суду та прокуратора, при зачинених дверах, у присутности численних агентів дефензиви. Метода предсідника допиту свідків представлених обороною викликала велике обурення навіть самих свідків. Предсідник кепкував з них і не давав їм навіть змоги зізнавати. Коли він домагався від свідка розяснити загально якусь справу, негайно перебивав йому, коли тамтой починав оповідати, а замісць цього казав собі навести конкретні факти, або при вказуванні на такі факти перебивав йому увагами, що це факти виїмкові. (Допит свід. Богдановича). Інколи предсідник-обвинитель ставив свідкам такі питання: „що це таке держава?“ „Чи комуністи можуть бути льояльними супроти держави?“, а відповідь на ці питання рішала про кваліфікацію: „свідок, очевидячки, не орієнтується в цих справах“. (Допит посла Тарашкевича. бувш. доцента петроградського університету). Не кажу вже про те, що

предсідник постійно відхиляв питання,

які ставили свідкам обвинувачені і які могли би служити на користь обвинуваченим. Зовсім иншою була поведінка предсідника супроти свідків акту обвинувачення, з яких 10 на загальне число 11 належать до польської національности і є напливним елементом (осадники, громадські канцеляристи, вчителі-польонізатори). Якою ріжною була поведінка предсідника супроти тих і тамтих свідків, про це найкраще може свідчити такий факт: Підчас допиту свідка обвинителів, молодої вчительки Польки, предсідник прохав її сісти; але коли переслухував свідка оборони п. Левчанівську, без огляду на те, що вона є особою у старшім віці і має становище сенаторки, такої пропозиції їй не зробив. І супроти инших свідків оборони, послів чи сенаторів, предсідник поводився розвязно,

навіть погрожував викинути їх із салі

лише за те, що вони ставили свідкам питання, які не йшли йому в смак. Для повної характеристики предсідника треба додати ще й те, що він казав покинути салю одному з членів довіря обвинувачених, кореспондентові „Діла“ п. І. Рудницькому, за те, що він звернувся до предсідника з проханням оборонити його перед надто далеко йдучою опікою присутних на салі агентів дефензиви. Таким був голова суду.

Щодо особи прокуратора, то він перший поставив внесок, щоби розправа була тайною, щоби дозволено лише на 3 мужів довіря взагалі, а найбільше характеристичним для нього був факт, що спершу він домагався у своїй промові 4-ох літ вязниці для послів Чучмая та Васильчука, 4 літ дому поправи для посла С. Козицького, а

по перерві змінив своє становище,

і для цього останнього також домагався 4-ох літ вязниці. Не менше характеристичним було його домагання змалювати звязок між т. зв. диверсійними бандами з промовами на вічах обвинувачених послів.

Одним словом поведінка предсідника та прокуратора підчас рівенського суду була така, що властиво

ніякого виміру справедливости не було,

бо хоча свідки акту обвинувачення явно виявили свою ненависть супроти українських послів, добачуючи в них своїх особистих ворогів; хоча ці свідки доказали незнайомість української мови, якою обвинувачені посли промовляли на вічу в Почаєві дня 26. червня 1923 р.; хоча зізнання цих свідків були суперечні, поплутані або зовсім збиті, а один з них навіть зізнавав в обороні послів; хоча свідки подані обороною ствердили повну безосновність обвинувачення, хоча обвинувачення само в собі містить

внутрішну нісенітницю,

бо обвинувачує освічених та інтелігентних людей в ідіотськім учинку; хоча само сформулування злочину в акті обвинувачення, навіть як би його потвердили, не містило в собі ніякого „crimen“, тому, що було формою погрози чи пророцтва; невважаючи на це все — суд видав присуд, яким засудив усіх трьох українських послів: Чучмая Максима на 2 роки важкої вязниці, Васильчука Павла на 1 рік важкої вязниці і Козицького Сергія на 1 рік дому поправи. Отже слід ствердити, що

в Рівнім суду не було

а була лише боротьба Поляків-переможців та Українців-переможених. Такий характер мала поведінка представників судової влади і таке враження робило й те, як реагувала публика на судовий присуд. Коли проголошено несправедливий та суворий засуд — усі присутні на салі свідки від оборони, українські інтелігенти та селяне, були сильно зворушені, а деякі мимохіть заридали, за те польська публика радісно „ликувала“.

Коли такий характер мала судова розправа проти українських послів, то як виглядає присуд справедливости супроти пересічного громадянина — української національности? Скажу коротко: наш нарід віддавна не дає віри справедливости польських судів.

З діяльности української парляментарної репрезентації.

Інтерпеляції в сенаті.

Сенатор М. Черкавський вніс в сенаті дня 19. травня ц. р. слідуючі інтерпеляції:

1) до міністра освіти в справі звольнення шкільного інспектора в Бродах п. Вольского, який доручив повітовому лікареві Нецові стверджувати здоровля тих всіх дітей, яких батьки домагаються української мови навчання в школі,

2) до міністра торговлі і промислу в справі незаконної поведінки почтового уряду в Солотвині, який відмовив приняття чеку на конто Українського Педагогічного Товариства у Львові, не оглядаючись на те, що цей чек був належито виповнений,

3) до міністра справедливости в справі судового возного Мельника в Куликові, який при розношуванню судових візвань вимушує або в ошуканчий спосіб видурює від українських громадян підписи на польських шкільних деклараціях,

4) до міністра освіти в справі протизаконного накладання грошевих кар на батьків українських дітей управителем школи Левандевским в Нижневі, пов. Товмач, який в цей спосіб вимушує від українських родичів підписи на польських шкільних деклараціях,

5) до міністрів освіти і внутрішніх справ в справі управителя школи Гіполіта Партики в Бобулинцях, повіт Бучач і в справі команданта державної поліції в Білявинцях повіт Бучач, які в каригідний спосіб вимушують підписи від українських громадян на польських шкільних деклараціях.

Дрібні вістки.

Претенсії Америки, як вірителя Франції, були пригадані у „делікатній“ формі в устій розмові американського посла в Парижі з мін. фін. Кайо. Гадають, що виїде до Америки спеціяльна фінансова комісія з французького міністерства фінансів і закордонних справ для навязання переговорів в справі довгів.

Польсько-німецькі переговори, ведені у Відні в справі урегулювання соціяльної забезпеки на Горішнім Шлеську — розбилися.

Високий комісар Палестини, сер Герберт Самуель уступає в червні ц. р. а на його місце приходить англійський маршал Плюмер.

Д-р Остап Грицай.

З недавнього минулого.

(*Євген Чикаленко*: Спогади 1861 до 1907.)

Накладом Видавничої Спілки „Діло“, Львів 1925.

(Докінчення.)

Всі події і всі люде в його спогадах виведені головно з погляду на степень, в якій вони були або не були виразниками визвольного та національного духа в українськім громадянстві. Члени родини, перші знайомі, перші професори (як ось Смоленський), попи (нпр. чудесний о. Олександер), урядовці, а попри них і старі батькові слуги накреслені Чикаленком з відзначенням культурно-історичних моментів уже в оповіданню про дитячі роки рукою громадянина-діяча, який у людях дослухується відгуків найглибшого духа всього середовища. А притім психольогічний хист у нашого шановного автора такий, що він кількома невеличкими рисами змалює вам живу людину не гірше, ніж Чехов або Короленко. І тому я ще раз указую на ту майстерність, з якою Чикаленко розмальовує нам людей свойого середовища, як на велику цінність у книзі його спогадів, особливо замітну й важну для нас галицьких Українців з поглядів на психольогію придніпрянської духовости. Завдяки цьому, в нас не дуже то звичайному хистові помічання та схоплювання найістотніших прикмет чи там признак людини, доволі обємиста праця Чикаленка читається дуже цікаво, де далі з жагучим інтересом мов найкращий роман, і мабуть тяжко булоб назвати з усеї нашої дотеперішньої мемуарної літератури твір, який з цього погляду зміг би рівнатися з твором Чикаленка.

Багато індивідуальностей, які для нас стали, сказатиб, літературно-історичними фразами чи пак самими поняттями, за якими жива людина з кісток і крови наче губилася зовсім, виводить Чикаленко перед нас такими, якими вони були дійсно в життю своєю вдачею, своїм характером, а навіть своїм зовнішнім виглядом, схопленим тут двома-трьома рисами з усею плястикою художника. До них треба причислити портрети Д. Мордовця, М. Комарова, Тобілевичів, Ф. Вовка, Житецького, Кониського, Науменка, Матушевського, М. Коцюбинського, Б. Грінченка та цілий ряд инших. Як я вже раз сказав — Чикаленко тут і там являється дещо болюче проникливим психольогом. Особливо його портрет Грінченка розчарує здорово тих, що знають Грінченка особливо як соняшного духовістю окличника гасла: „Нумо до праці, брати!“ — а і в намальованій ним постатті Коцюбинського зазначується одна, легко відемна риска, яка все таки кидає сніп характеристичного світла на духовість славного письменника.

Але такі риси — це доказ на те, що Чикаленко як поглядач керується тільки й виключно — правдою, і кладе її найглибшою основою своїх життєвих спогадів. Усе те, що так залюбки стає в мемуаристів підкрашуючою шмінкою, маскою та підхліблюванням во імя особистих симпатій — те все для Чикаленка не істнує. В нього зазначується риса великолінійного реалізму, який не терпить ніякої дрібничковости, ніяких хитрих позоліток, ніякої солодкавої кокетерії з собою, з людьми і життям. В Чикаленкових спогадах вузини чисто особистого життя губляться майже зовсім, а коли він і оповідає про своє виховання, свою школу, одруження, або про те, як йому — підчас революції — від пострілу салдатом занедужав син, то те все вяжеться тісно з ходом найважніших подій довкола нього — в громадянстві і в народі.

А про свій нарід, особливож про селян, уміє Чикаленко — теж з глибин гострого, але справедливого і спасенного контицизму — розповідати такі цінні подробиці, що не трудно на основі їх розпізнати в авторі того великого просвітного популяризатора й обновця селянського життя, яким наш шановний діяч уславився в першу чергу. Як дитина з панського українського роду, а далі як великоземельний власник і земельний господар у великих розмірах, мав Чикаленко і справді нагоду добре пізнати простий нарід, тим більше, що вся його майно і вся його праця та любов належала до того, укоханого ним простого народу України. Від народу-ж у Чикаленка його відома нам усім, чиста як кришталь — мова. І от усе те, що каже Чикаленко у своїх спогадах про нарід, видається мені таке важне, що кожне слово його набирає, сказатиб, принципіяльного значіння саме сьогодні, в часі, коли на українське село, в нас і за Збручем, іде катастрофа за катастрофою і справа раціонального господарювання стає в нас, як сказав би покійний Мартович, смертельною справою. Вузькі розміри цієї рецензійної замітки не дозволяють мені, на жаль, процитувати надто багато з висловів Чикаленка про душу українського селянина та його господарювання. Але як маленький зразок наведу таке місце з гл. VI-ої:

„З селян, яких я добре знав ще змалечку і з якими [illegible]

Доля українського театру.

Театральна анкета.

Головна рада Союза діячів українського театрального мистецтва у Львові скликала у вівторок 19 пм. анкету в справі положення галицького українського театру та з окрема українського актора.

На анкету, яка відбувалась у помешканню редакції „Діла", явилось кількох артистів львівського українського театру, дир. И. Стадник, дир. Муз. т-ва ім. Лисенка радн. С. Дрималик, дир. кооперативи „Український театр" Б. Яків, гол. „Просвіти" проф. М. Галущинський, д-р С. Людкевич, п. Мурський, д-р Нечай, д-р М. Волошин і представники преси. Нарадам проводив д-р М. Волошин. Референт арт. Блавацький засував надзвичайно скрутне становище львівського українського театру та його акторів. Абстиненція публики дійшла до того, що треба було відкликувати премієру („Дні нашого життя" Андреєва) і пополудневу недільну виставу. Дирекція не в силі виплачувати навіть тих мінімальних платень, які отримують члени театр. дружини (користи дістають по 70—80 зол. місячно). Довги директора декому з акторів досягли суми 500 зол. Матеріяльне становище акторів таке, що приходиться їм ночувати на залізн. дворці, а про щоденний обід — нічого й казати. Наслідком такого стану з львівського театру виїхали вже щонайкращі сили. М. Крушельницький виїхав до Харкова, а в останнє п-ні О. Голіцинська і М. Бенцаль перейшли до кабаретової сценки, організованої п. М. Вороним. Дальше референт з жалем доповів т-ву „Українська Бесіда", що відреклась театру й скинула зі себе моральну відповідальність за долю театру та акторів. Так само кооператива „Український театр" нічого не зробила для театру. Преса теж, на думку референта, перестала цікавитись театром. Воно симптоматичне для цілого українського громадянства, яке не опікується театром, забуває про його велику національно-культурницьку місію, та дозволяє гинути йому. Доказом цього є й невеличка кількість осіб, які відгукнулись на запрошення і прийшли на анкету. Актори апелюють до громадянства змінити своє відношення до театру й просять присутніх чільних представників поважних культурних інституцій вказати їм можливости поправи нинішнього прикрого становища в майбутньому.

Як перший в дискусії забрав слово дир. Б. Яків, який поінформував присутніх, що кооператива „Український театр" збирає тепер відповідну невелику суму, необхідну для урухомлення драмат. театру у Львові вже з осени біж. року. Є надія, що гроші будуть, — як що вдасться збірка, що стане літом. В звязку з цим пляном кооператива звернулася до п. О. Загарова, перебуваючого тепер в Ужгороді, пропонуючи йому поворот до Львова. Артисти мусять перебідувати найважчий час.

Дир. С. Дрималик відпер закиди референта на адресу „Української Бесіди". „Українська Бесіда" так довго могла мати вплив на театр, як довго отримувала від Виділу Краєвого театр. субсидію. В повоєнних роках „Українська Бесіда" давала лише фірму а не причиняючись нічим до матеріяльної поправи театру, не мала тим самим морального права вмішуватись у театр. справи. Тому рішення „Української Бесіди" залишити театр тим, які фактично театр вели та можуть його вести — було цілком правильне.

П. Мурський звернув увагу п. референта на такі важкі матеріяльні умовини нинішнього українського громадянства, яких ще не бувало, при одночасному перетяженню його навіть податками. Тому слід бути обережним з надто гострими докорами на адресу громадянства. З другого боку бажання було б, щоби дирекція театру не нехтувала реклямою, яка може йти не лиш газетою й афішами, але й порозумінням з ріжними громадянськими установами, з окрема ж з аматорськими театр. гуртками на периферіях Львова.

Ред. І. Кедрин зазначив високо незавидне становище, в якому находиться театр. рецензент при такому анормальному життю театру, як ось тепер. Рецензентові, який не хоче зрезиґнувати з обєктивности та щирости і взагалі зі свободи критики, вічно грозить закид з боку дирекції театру і самих акторів, що він підриває театр, відстрашуючи глядачів; таким робом рецензії мусять перетворитись хіба у рекламові заклики, на що знову таки згодиться не кожний часопис ані теж не кожний рецензент. Щодо закиду загальної байдужности преси до театральної справи в мин. театральнім сезоні, то не треба пропускати з очей двох моментів: 1) досвід навчив, що пресова кампанія вдається тільки тоді, коли вона ведеться виключно в однім напрямку: в минулих кількох місяцях було стільки справ першорядної національної ваги, що не слід було розпорошувати національної енерґії на справи хоч і як важливі й поважні, а проте будь-що-будь не так гострі, як напр. справа шкільна чи голодової допомоги; 2) не можна висувати до української преси надто великих претенсій щодо дарової реклями, бо кожний і так мусить признати, що українська ґазета, а окрема єдиний український щоденник „Діло", незвичайно терпить від обовязку поміщування великої сили всіляких звітів, закликів і комунікатів ріжних установ. Члени Союза діячів театрального мистецтва, а з них головно, як найбільш інтересовані, артисти театру дир. И. Стадника, повинні зробити переоцінку своїх поглядів на обовязки українського громадянства супроти даного театру й його акторів. Значіння театру як чинника національної культури, ба навіть поважне забороло денаціоналізації півсвідомих нищих міських верств, ніхто й тепер не недоцінює. А проте нині, коли великі держави не соромляться віддавати в приватні руки найповажніші досіль джерела доходів, держ. монополі, не можучи нести тягару їхнього дефициту, то й вичерпане українське громадянство є у великій мірі оправдане, коли не спішить з перейняттям інституції львівського театру з рук приватного підприємця. Хто зна, чи не булоб краще, колиб, замісць будувати на зрадливих надіях на громадянську допомогу й ослаблювати свою енерґію вічним жалем до громадянства, активні діячі сцени привикли глядіти на інституцію, в якій працюють, як на підприємство, і згуртовані біля свого директора, самі придумували способи пригоровити це підприємство до нинішніх сумних обставин. У такому самому становищі, як актори українського театру, находиться більшість службовиків усіх українських інституцій: вони теж незабезпечені перед вічною загрозою опинитися без служби на вулиці і вони теж не мріють про емеритальний фонд. Щирість вимагає перестерегти теж саме артистів перед надмірними надіями на театр, заповідженеий дир. Б. Яковом від імени Театр. Кооперативи. Як що й удасться урухомити нову театральну імпрезу, то ледви чи зможуть найти там приміщення усі, занняті в нинішньому театрі дир. И. Стадника, де чейже ставиться драма, опера й оперета.

Дир. И. Стадник полемізував з поглядом ред. Кедрина, наче би український театр міг утримуватись як приватне підприємство. Якраз у Львові, де смак публики вже понижений і де існує стільки польських театрів та забавових підприємств, український театр не може існувати без моральної і матеріяльної підтримки всього громадянства. Всі атаки, колинебудь скеровані в особу промовця, промовець ховає у своїй душі, у переконанні, що більшість його противників не розуміє його. Промовець підкреслює лише згадувану вже ролю львівського театру в боротьбі за втримання при народі податливого на денаціоналізацію елементу, відомого під назвою „недільно-пополудневої публики". На цю місію театр повинен звернути більшу увагу, ніж на заспокоювання потреб інтеліґенції.

Арт. Блавацький висловив своє розчарування висідом анкети.

Д-р Мих. Волошин, замикаючи засідання, ствердив навпаки: виміна думок, яка послідувала на цій анкеті, годиться для продовжування на дальших подібних спільних сходинах діячів сцени й представників громадянства, а з таких розмов найлекше можуть зродитися конкретні проєкти. Від себе промовець висловив побажання на адресу Союза діячів театр. мистецтва, щоб його члени поважніще відносились до власної професійної організації (про що справу говорив останній поклик президії Союза, оголошений в „Ділі"), й утримували тісніший звязок з громадянством, настільки, щоби не було непорозумінь, чи організовані деякими артистами імпрези їдуть під фірмою цілого Союза, чи на рахунок поодиноких осіб.

На цім закінчено наради анкети.

—

Вже з сухого вище наведеного реферату останньої львівської театральної анкети видно пророчисто, в якому сумному завороженому колі находиться нині справа українського театру. Є це ділянка, на якій загальне лихоліття відбилось може найболючійше з усіх інших ділянок нац.-культ. життя. Найти бажаний сяк-так догідний вихід з теперішньої незавидної ситуації незвичайно важко. До цієї справи при нагоді прийдеться ще нераз повертати.

відносинах, нікого не можу відзначити, „які вони всі здаються одноманітні."*) Були між ними розумніші й дурніші, але всі вони були неграмотні, байдужі до всього, що не відноситься до їхнього матеріяльного життя. Майже всі вони захоплювалися господарством, завжди клопоталися, як би найбільше насіяти, не дбаючи при тім про добрий обробіток землі, мовляв: — як Бог схоче, то на камені вродить! Були між ними й такі, що попропивали все, що діставали від своїх батьків і поставали пролетарями. Було зо сімька професійних злодіїв, які тільки для виду провадили якесь господарство, а більше в день спали, вночі ходили на злодійський промисл, головним чином на крадіжку коней, які передавали своїм спільникам за Дністер в Басарабію. Але багато було й чесних, тверезих та роботящих людей, яким не везло в господарстві, і при всьому своєму бажанню, вони не могли стати господарями. На службі в економії (дворі), чи де инде, вони статкуючи, складали гроші, потрохи стягалися на господарство і колиже мали тягло—коні та всю господарську снасть—плуг, борону і т. н., то починали господарювати. Але, дивись, через рік, через два все господарське майно в них переводилось і вони знов мусіли йти в найми. Отак періодично служили в мене напр. Федосій Клембіцук, Степан Одайник, Андрій Кучерявий й инші. Розумні, тверезі, працьовиті, тому вони були в мене за старших робітників. Послужать кілька років, стягнуться на своє господарство і йдуть до дому господарювати. Але в них видно не було адміністративного хисту, вони не вміли і, по мягкости своєї вдачі, не могли керувати своїми дітьми, вже робітниками, які їх не слухали і жили своїм розумом. Тай самі вони не могли й собі дати ради: в них завжди пізніше всіх було виоране, не в пору засіяне, а тому й родило гірше, як у инших".

Таких місць про наших людей — не тільки селян а й інтелігентів — у спогадах Чикаленка дуже багато, і всі вони в силі дещо сказати нам і чогось нас навчити. Зокремаж усе те, що розмальовує Чикаленко в частині, присвяченій редакційній роботі наших діячів у Києві, кидає промінь гострого критичного світла на психольоґію нашої громадянської роботи і показує, що ненаситні царі, деспоти, завойовники і грабіжники наших земель — це одні наші вороги, а наша незгідливість, наша охота старшувати та захоплювати в свої руки всякий провід без огляду на инших — теж наш смертельний ворог, все ще таксамо живучий у нас, Галичан, як і за Збручем, у Придніпрянців. Оттому і треба би, щоб наш високошановний діяч написав нам таких книг своїх спогадів ще більше, та щоб вони знайшлися в руках кождого Українця. Бо спогади Евгена Чикаленка, це — на мій погляд — не оттакі собі спомини, що перечитаєш їх тай забудеш, — а книги народнього життя, книги народнього знаття і життєвої мудрости великодушної людини.

*) Підкреслення мої. — О. Г.

Останні вісті.

Експозе Мусоліні.

На засіданні сенату 20. травня Мусоліні в експозе м. и. заявив, що італійський народ не зжахнувся цього, що 15 мілйонів німецьких горожан дало голоси на Гінденбурґа. І М. зараз після виборів був заявив, що слід прийняти до відома цей факт, головно, що цей край з зовсім демократичним устроєм. Ствердив, що вибір Гінденбурґа, то наслідок політики союзників, яку ведуть уже від підписання версальського договору. Висловив навіть сподівання, що вибір Гінденбурґа може влекшити осягнення поєднання, бо його можуть усталити лише сильні і рішучі уряди.

Щодо взаємин з СРСР. М. зазначив, що годі сумніватися в хосенности політики визнавання уряду СРСР. Тепер уже всі, навіть самі провідники большевизму мусять признати, що комун. експеримент не вдався зовсім. Вважає неможливим, щоби СРСР. вернув до міліт. і воюючого комунізму з 1921 р. Пропаґанда за злукою Австрії з Німеччиною є недопустима. Італія ніколи не згодилася би на нарушення постанов договору, а таким була би злука Австрії з Німеччиною.

Арештування єг. міністра.

В Каїро арештували Ахмета башу б. мін. просвіти в кабінеті Заглюля. Він є, мабуть, вмішаний у вбивство сірдара.

Пенлеве зажадає заяви довіря.

Французька палата депутованих сл. тижня зачне на ново праці. На порядку деннім буде інтерпеляція в справі подій в Мароко. Комуністи домагаються, щоби Франція відкликала війська з Мароко. Пенлеве, як мін. війни, відповість на інтерпеляцію й зажадає заяви довіря. В дійсности мароканська війна це лише претекст до поборювання уряду. Дійсною причиною є фінансова політика Кайо. На думку пол. кол, після упадку уряду Пенлеве ще сильній шеззазначиться теперішня програма уряду, бо група Люшера не хоче чути про скрайню політику картелю лівиці.

За зміну нім. конституції.

На засіданні буджетової комісії райхстагу дня 20. V. мін. внутріш. справ Шіле заявився за далекойдучими змінами ваймарської конституції. Головнож заявлися за поворотом до цісарських красок, за підвисшенням границі виб. віку й за скасуванням виїмкових законів про охорону републики.

Довіря для Штреземана

20. V. було в райхстагу голосування над двома внесеннями соц. дем. і комуністів про заяву недовіря для уряду. Проти соц. внесення було 214 гол., за 129.

НОВИНКИ.

— 800-ті роковини смерти Володимира Мономаха. 19. травня 1925 року минуло точно 800 літ від смерти внука Ярослава Мудрого, князя Володимира Мономаха. Володимир Мономах, син славетнього з високої освіти князя Всеволода, княжив спершу у Переяславі і правив Смоленськом, Новгородом Великим і землями над Волгою. В 1113 році був київським князем і прожив у Києві до 1125 р. Добувши Минськ і Волинь, мав під собою три князівства на Україні і пять земель поза Україною і був наймогутнійшим князем на всю Східну Европу. В 1116 р. воював над Дунаєм і добув тамошні городи. Тоді, як пишуть літописці, грецький імператор переслав йому царську корону. Його жінка Гіда була англійською королівною; його син Мстислав оженився зі шведською королівною Христиною; донька Евфимія віддалася за угорського короля Кольомана; Мономахові внучки віддалися одна за норвежського короля Сіґурда, друга за данського принца Кнута, третя за грецького царевича. Могутність і сила української держави була тоді відома в цілій Европі. У власному народі тішився кн. Володимир Мономах великою популярністю, любовю і пошаною. Він вславився не тільки як вояка, але й як розумний законодавець. У літературі відомий він як автор „Поучення дітям", де зібрані поради, як жити і правити державою. Помер 19. мая 1125 р. в 73 році життя, а його тіло поховано в Києві. (Гл. пише: І. Крипякевич: „Кн. Володимир Мономах", календар „Просвіти" 1925).

— Хруніяда. Львівська „Ґазета Поранна" з 22. травня подає докладний опис повитання воєводи в Яворові. Дослівно пишеться там таке: „В часі обіду в салі Сокола виголошено кілька бесід. Характеристичною була промова українського священика (в ориг. „księdza ruskiego"), який ужив звороту: „Справедливим вироком західніх держав Східну Малопольщу прилучено до Польщі". Ці слова викликали бурю оплесків. Промовець заінтонував „Многая літа", яку то пісню відспівали всі присутні". На границі яворівського повіту теж витали воєводу. Це описує теж ґазета дослівно так: „Явився тут греко-катол. парох о. Горницький з орхестрою, зложеною з 11—14 літніх хлопців „Русинів", повбираних у народні строї, що грала польський гимн. П. воєводу витали традиційно хлібом та сілю. Поляк промовляв по польськи, „Русин по руски". По відвідинах закладу в Шкл. воєвода виїхав з окруженням у дальшу дорогу". Ці цитати з „Ґазети Поранної" не вимагають хіба ніяких коментарів.

— В імя правди і на основі § 19. пресового закона Ігуменат СС. Василіянок у Львові просить нас помістити спростування новинки, надрукованої в нашому часописі в ч. 109 з дня 20. травня 1925 р. з. „СС. Василіянки, українська гімназія і польські архитекти" ось цього змісту: 1) Не є правдою, що Ігуменат СС. Василіянок у Львові віддав будову своєї гімназії „obrońcy Lwowa" п. Марильцові, але є правдою, що віддав її українському будівничому п. Л. Дидинському, знаному нашому громадянинові і членові українських товариств, зробивши з ним письменну умову. 2) Не є правдою, що названий Ігуменат поминув українських інжинерів-архитектів при замовленню плянів будови, але є правдою, що віддавна аж до останньої хвилі звертався до ріжних українських інженерів-архитектів, в котрі три за високий гонорар виконали пляни будови, на жаль такі, з яких Ігуменат не міг скористати, бо не вдоволював до того ані „український" стиль, ані—що найважнійше—невідсильний кошторис. 3) Не є правдою, що з вини Ігуменату український гріш іде в чужі руки, але є правдою, що при всій ощадности Ігуменату той гріш дістається українському будівничому та занятим при будові членам Братства церкви при вул. Зиблікевича і українським студентам університету. 4) Не є правдою, що д-р о. Застирець є головою Комітету будови, але є правдою, що такого Комітету досі нема, а о. д-р Застирець має ту заслугу, що в хвилі, коли Ігуменат був уже знеохочений до будови гімназії дорогими плянами і кошторисами, заохотив до цеї будови і поки що сам один заінтересувався нею. — Ігуменат СС. Василіянок у Львові.

— Денунціяція „Слова Польского". Нині важко сказати, що уважав більше

...львівська газета „Слово польске“. В українських справах займається виключно денунціяцією та доносами. Вона робить не тільки доноси, не тільки займається своєрідною шпіонажею, але й досить вкладно все передказує, як влада запевнює на ці її денунціяції. Ці прохолідні „Слова польского“ звичайно до вподоби. Отже названа газета відограє в тому значінню ще й провокаційну ролю. Видно, що в неї широкий апарат шпіонів та денунціянтів у всіх містах Сх. Галичини. Ті денунціяції звичайно оперті на глиняних підставах,

Таким чином жертвою денунціяцій публікованих на сторінках тої українножерної газети падуть сотки невинних українських громадян. В останньому числі вчепилося „Слово польске“ (з 22. V. ч. 138). Перемишля: перемиських українських шкіл і перемиських українських бурс. З провокаційної денунціяції виходить, що дир. Гамчикевич носив арештованим „саботажникам“ своїм ученикам особисто харчі до тюрми, що проф. Сабат і упр. школи Шашкевича Татух і нині дають датки на український університет, що управитель української бурси проф. Форостина організував у бурсі харчування політичних вязнів, що проф. Зубрицький ще бере половину платні, що проф. Вахняни є ще на посаді, хоч його жінку засудили на 15 місяців тюрми і т. д. і т. п. Це вже переходить у тої газети в якийсь божевільний шал, якісь божевільні корчі опановують її редакторів при згадці на те, що істнують ще Українці. Для всього українського в тої газети не має нічого вищого над кпини, а для всіх Українців вона рекомендує одно лікарство — абсолютне пожертя. Та біда, що тої маси не можна проковтнути, бо вона жива. Тому намагаються її пани денунціянти зі „Слова польского“ перш за все вбити, усмертити, а потім вже зі смаком зїсти. Жадоба їхньої пажерливости все одно мусить їх колись довести до скаженини, на яку не буде ліку, і тоді самі скрутять вязи.

— Велика катастрофа на залізничому шляху Москва—Рига. Кілька днів тому мала місце велика катастрофа зі скорим поїздом на лінії Москва—Рига. Поїзд віскочив зі шин. Вбитих є 12 осіб, а важко ранених 27. Між вбитими багато чужинців. Цілком розбитий спальний вагон. Між вбитими є жінка і 10-літня дочка Англійця, який сам втратив обі ноги. Після катастрофи на місце зїхалися доокольчні селяне, що стали грабити поїзд і пасажирів. Грабункам положили кінець щойно чекісти, що приїхали на місце катастрофи окремим поїздом. Між иншими зрабованими річами щезли і документи англійського посольства.

З судової салі.

З тайників праць дефензиви.

Панчишин перед судом в Варшаві.

В доповнення короткої звістки про розправу Панчишина у Варшаві подаємо тепер за „Наш-им Пшеґльонд-ом“ ширший звіт з цієї цікавої справи:

Загадка на тлі замахів диверзійних, котра зачалася від справи Баґіньского і Вечоркевіча, спровадила вчора 18. ц. м. на лаву обвинувачених варшавського окружного суду нову постать. Є нею Степан Панчишин, котрий виплив на арену у звязку зі справою Штайґера.

Як відомо, в світлі оповідань українського студента (?) Микитина справником замаху на президента був Панчишин, котрого навмисно не було зрештою невідоме політичній поліції. Вже Цехновскі, видаючи Баґіньского і Вечоркевіча, навів поміж прізвищами рівнож кілька українських прізвищ, а серед них Панчишина. Але власти не мали против нього ніяких конкретних доказів, для того оставили його на волі.

Тимчасом доконано невдатний замах на військову тюрму в Варшаві, щоби увільнити засуджених на смерть Баґіньского і Вечоркевіча. Один з арештованих в звязку з тою справою, Кухарскі, признаючися до вини, навів крім арештованих і засуджених, ще й прізвища трьох українських терористів, серед котрих було також прізвище Панчишина.

Дня 30. жовтня 1924 р. Панчишин був арештований в Каліші за комуністичну аґітацію. Переслуханий, Панчишин признався, що належав до боєвої організації, котра мала на ціли відірвати від Польщі Східну Галичину через викликання там повстання.

Згідно з рапортом варшавської дефензиви, організація та буцім то удержувала тісний контакт з організацією Баґіньского і Вечоркевіча. По звороті в справі Штайґера, Панчишин відкликав свої первісні зізнання і всьому заперечив. Однак інспекторові Пйонткевічеві, (ославленому з афери провокатора Трояновского — прим. Ред.) котрий був виделегований через тодішнього міністра внутрішніх справ Гібнера до Львова, „удалося“ зібрати против Панчишина ряд обтяжуючих познак.

Панчишинові виточено справу у Львові за замах на президента і приналежність до боєвої організації. Однак тому, що інспектор Пйонткевіч арештував його в звязку зі справою терористів на терені б. Конґресівки, він опинився у тюрмі в Варшаві і став, як обвинувачений у приналежности до терористичної організації Баґіньского і Вечоркевіча, перед варшавським судом.

Обвинувачений Панчишин є молодим чоловіком, має 21-ий рік. Бльондин, з дуже симпатичним лицем, зраджує в обличю незломність характеру.

На вступі розправи, котрої предсідником був судья Брандта при участи суддів Скалїньского і Весоловского, оборона обвинуваченого в особах адвоката д-ра Льва Ганкевича (зі Львова) і Домбровского з Варшави, вносить на перервання розправи і передачу обвинуваченого львівському судові. Адвокат д-р Ганкевич мотивує внесок тим, що Панчишинові закидують вину, яка потягає більшу кару, а саме: замах на президента, співучасть в замаху на львівську порохівню, як також приналежність до комуністичної партії. Оборонець вказує також, що судові львівські власти зверталися до слідчого судді Літиньского з Варшави розпорядити арештування обвинуваченого у Варшаві і переслати його до Львова. Тому, що при збігу проступків, доконаних одною особою на ріжних територіях держави, де обовязують ріжні закони, обвинувачений підпадає компетенції суду, до котрого належить з титулу територіяльного, оборона настоювала на передачу справи до Львова, вважаючи, що справа вимагає суду присяжних. При цій нагоді оборона згадала, що Микитин вкоротці відповідатиме за фальшиве донесення і зізнання і що поміж пошкодованими в цій справі находиться рівнож обвинувачений Панчишин. Прокуратор спротивився внескові оборони, щоби перервати розправу.

По нараді суд окружний постановив взяти на увагу внесок оборони і перервати розправу в ціли передачі Панчишина львівському судові.

На допомогу „Голодному Селу“.

ВИКАЗ 16-й

Вп. Жертводавців, які зложили на допомогу „Голодному селу“ в місяці травні 1925 в золотих:

Д-р Андрій Лунів, Борщів 46·80, а то: від себе 25, а від філії „Союза Українок“ в Борщеві 21·80, Ковальчук Дмитро Львів 8, д-р Гирилевич Ярослав Левандівка 10, д-р Голубович Іван Львів 20, „Нова Фортуна“ (К. Авдикович Львів) 50, Н. Н. з Тернопільщини 400, д-р Волод. Вітошинський Тернопіль 20, Иосиф Гусаковський Тернопіль 20, Іларіон Брикович Тернопіль 20, Дмитро Цибушник Тернопіль 1 долар, Василь Безкоровайний Тернопіль 5 зол., Ярослав Тиняковський Тернопіль 3, А. Скороденъ Тернопіль 2, П. Чубатий Тернопіль 2, А. Трач Тернопіль 2, Ст. Теленяк 2, О. Литвин 2, Микола Стебницький Мости вел. 13, Марія Банахівна Мости вел. 10, Ілля Савчак Мости вел. 9, Іван Малко Мости вел. 6, Олеся Малко Мости вел. 6, Іван Гладишевський 5, Федір Лисий 2 зол.

По день 16. травня ц. р. включно зложено: 6.968 зл. 10 сот. і 46 дол. амер.

Спростування: У виказі ч. 5 „Діло“ ч. 91 поміщено, що п. Т. Рибачевський зложив суму 33 зол. та пропущено, що на цю суму склалися Вп. Жертводавці, а то пп.: Т. Рибачевський 15, Іван Вертипорох 7, о. Василь Клос 9, Софія Клос 1, Ева Плахтина 1—всі з Мостів великих.

Зі спорту.

„Буй-Тур“ — „Україна“.

24. п. м. відбудуться на площі Сокола Батька матеві змагання між „Буй-Тур“-ом зі Станиславова, і „Україною“ о год. 4·30 попол., а о год. 3. передзмагання С. К. Р. — „Україна І Б“.

Оповістки.

Український Наддніпрянський театр О. Міткевич.
Заліщини — Саля Нар. Дому.
Неділя 24.V. „Мазепа“.
Товсте, саля „Ґазди“.
Четвер 21.V. „Маруся Богуславка“.
Пятниця 22.V. „Пан Твардовський“.
Субота 23.V. „Вихрест“.
Раніші замовлення білєтів на вистави у м. Товстім приймає кооператива „Народній Дім“. 1874 17—?

Загальний Збір Кружка УПТ. в Долині відбудеться в неділю 31. травня п. р. в Братській Хаті о год. 2·30 попол. На порядку дня: Звіти уступаючої старшини і управ обох шкіл УПТ. в Долині на рік 1925/26. Вибір нової старшини. — **Управа Кружка.** 1988 2—2

Діти до Риманова! Як минулого так цього року улаштовує Братство св. о. Миколая в Перемишлі, кольонії для дітей до Риманова. Управа кольонії постарається о вигідну хату. Приймається дівчатка і хлопців від 5—16 літ. Зголошення приймається до 15. червня, виїзд дітей буде слідувати 1. липня п. р., та кольонія буде тревати до 15. серпня п. р. Близші інформації уділяє Ол. Кишакевич в Перемишлі, вул. Щитова 4., під якої управою виходить кольонія. 1990 1—4

Звичайні загальні збори Української Видавничої Спілки, кооп. з обм. порукою у Львові відбудуться дня 24. мая п. р. о год. 11. перед пол. в домівці при вул. Чарнецького 24. — *Управа.* 1992 1-1

Дрібні оголошення.

УНЕВАЖНЮЮ загублене на стації в Креховичах свідоцтво зрілости на назвиско Иосиф Еніс. 1994 1—2

ДЛЯ ЛІТНИКІВ в ДОРІ, звісним гірським, кліматичнім літниську над Прутом, **Пенсіонат „Олена“** в гарнім, догіднім положенню з сонячними кімнатами створений від 1./VI. до 30./IX. Харч першорядний, на бажання спеціяльний. Стація зал. і почта в місци. Близше подасть Управа. 1886 4—6

В КОСІВЩИНІ, близько Косова учителька пошукує лекції на час ферій за ціну удержання. Ласкаві зголошення до Адміністрації для „Учителька Х“. 1976 3-3

ВІДСТУПЛЮ ціле мешкання, на разі на протяг 3 місяців, відтак тільки одну кімнату на стало. Зголошення: вул. Каштелянська 14. II. пов. Юрій Сех. 2—2

„FORD“ ориг. складові части, взірцеві спец. варстати до направ, поручає Витолд Транда, Львів, Поллевского 2. 1935 4-5

Оголошення.

За оголошення Редакція не відповідає.

ЗАЯВА.

Підписані заявляють, що є виключно членами спортового т-ва „Україна“ і тим самим не належать до ніякої иншої спортової організації. Дальше заявляють, що з днем сьогоднішним не братимуть участи в змаганнях чужо-національних клюбів.

Львів, 21. травня 1925. 1—1

Д. Дахнівський, К. Мурський.